

**XXII PODGÓRSKIE DNI OTWARTYCH DRZWI w ramach
Europejskich Dni Dziedzictwa „Żywe dziedzictwo – tradycje od pokoleń”**

PIĄTEK, 22 WRZEŚNIA, INAUGURACJA

Park Duchacki - park, który żyje

**Przed Spichlerzem (naprzeciw przedszkola), wejście do parku: róg ul.
Estońskiej/Laszczki**

godz. 17.30

Piątkowy wieczór spędzimy w Parku Duchackim. Będziemy spacerować wzdłuż i wszerz tych marzeń i tych opowieści. Spotkamy po drodze: koło dworu Rodzinę Bemów - ostatnich właścicieli terenów parku, z którymi porozmawia Beata Anna Symoń (przez pierwszych 10 lat prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Woli Duchackiej). Na kolejnym – Roberta Kasprzyckiego – od niemal 30 lat mieszkańca Woli, który zaśpiewa o swoim domu rodzinnym. Dalej czekał będzie na nas prof. Wojciech Przegon, który zda sprawę z praktyk studenckich, przełomowych dla historii powstania parku. Powędrujemy śladem pomysłów i inicjatyw obrońców parku, z czasów, gdy park był zaledwie pomysłem, romantycznym urojeniem, i gdy stał się planem na życie duchackiej zbiorowości. Tradycją parku była muzyka w otoczeniu zieleni. Tak będzie i tym razem. Towarzyszyć jej będzie poezja, baśń, fotografie i plastyka. Zapraszamy!

A wcześniej...

Teatr KTO - spektakl: „C'est la vie”

Rynek Podgórski

godz. 16.00

Na scenie szóstka postaci buduje świat. Przywędrowali w to miejsce z różnych epok, z bagażem doświadczeń, prywatnymi pragnieniami, wadami i zaletami. W rytuałach codzienności, na jednej płaszczyźnie ulicznej sceny, w jednym czasie mieszają się konwencje odległe od siebie o wiek. Trzy małżeństwa, w kostiumach z różnych światów spotykają, by bez słów opowiedzieć obyczajową historię – pełną emocji, gestów, choreograficznych układów i tańców. Życie. I można by sobie wyobrazić, że wszystko ma prawo dobiec do swego szczęśliwego końca. Ludzie ci, po pełnym zdarzeń, uniwersalnym dniu, mogliby się na noc zamknąć za drzwiami swoich bezpiecznych domów. Niestety nadciąga zagrożenie. Typowe i stare jak świat.

C'est la vie (Takie jest życie) - w dowolnym miejscu i w dowolnym czasie.

SOBOTA, 22 WRZEŚNIA, MIEJSCA

**XLIII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Chrzanowskiej
ul. Limanowskiego 60-62**

godz. 9.00 – 11.00

XLIII LO to jedna z najmłodszych szkół średnich w Krakowie. Mieści się w zabytkowym budynku, zbudowanym w 1904 roku wg projektu Zygmunta Luksa. Liceum powstało w wyniku reformy szkolnictwa, która miała miejsce w roku 2017. Poprzednio znajdowało się tu Gimnazjum nr 35, wcześniej - szkoła podstawowa nr 28. W budynku szkoły zobaczyć będzie można m.in. salę gimnastyczną, która była kiedyś kaplicą szkolną. Po szkole oprowadzać będą nauczyciele XLIII LO

Pracownia Pozłotnicza „Ossolin Art”

ul. Józefińska 15

godz. 10.00

To miejsce, o którym śmiało można powiedzieć „kultowe” - słynna pracownia pozłotnicza „Ossolin art”. Jej właściciel w niezrównany sposób opowiada o swoim rzemiośle, zabierając nas w świat fruujących płatków złota. Tu naprawia się anielskie skrzydła i leczy stare, okaleczone czasem ramy. Troska i maestria, pasja, wieloletnie doświadczenie i niepowtarzalna atmosfera tego miejsca stworzyły jedną z najlepszych podgórszych pracowni rzemieślniczych.

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego **NOWE MIEJSCE Kraków, ul. Potebni 7**

godz. 10.00-13.00

Od 2020 roku jednym z budynków Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie jest dawny budynek szkoły miejskiej znajdujący się w Podgórzu, w okolicy Rynku Podgórskiego i Parku Bednarskiego. Zawiera ponad 20 obszernych, odnowionych sal. Odbywają się w nim zajęcia Katedry Gitary i Harfy, prowadzone są również lektoraty językowe. To tutaj pod okiem pedagogów ćwiczą w salach baletowych nasi studenci przygotowując się do różnych projektów taneczno-muzycznych.

Otwieramy dla Państwa drzwi do sali baletowej, organowej oraz auli dydaktyczno-koncertowej.

Ponadto w budynku znajduje się wystawa pokonkursowych prac na nową siedzibę Akademii, która ma powstać na krakowskich Grzegórkach.

Ogrody Zespołu Szkolno-Przedszkolnego dla Dzieci z Afazją (dawny Pałac Groyeckich) **NOWE MIEJSCE**

Historia przemysłowych Łagiewnik

godz. 10.00

zbiórka: ul. Millana 13 (przed kościołem)

Krakowskie Łagiewniki na przełomie XIX i XX wieku były dla Krakowa zapleczem przemysłowym. W drugiej połowie XIX wieku dzięki bogatym pokładom gliny, piasku i gipsu rozwinął się tutaj zarówno przemysł

ceramiczny - cegielnie, jak i przemysł szklarski, chemiczny, później także przemysł metalowy i meblarski. Historię poszczególnych zakładów rodzącego się przemysłu oraz dzieje rodzin ich właścicieli wysłuchacie Państwo w ogrodach Pałacu Groyeckich, gdzie obecnie mieści się Zespół Szkolno-Przedszkolny dla Dzieci z Afazją.

Zaprasza: Łagiewnickie Towarzystwo Kulturalne

Stopień Wodny „Dąbie” WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Ofiar Dąbia (wejście od strony Krakowa)

godz. 10.00, 11.00, 12.30 (grupy po 15 osób, wymagana rejestracja)

Od ponad pół wieku ułatwia żeglugę na Wiśle w centrum Krakowa, jest też mostem łączącym Grzegórzki z Podgórzem. A jak wygląda w środku, jak pracuje i jakie tajemnice kryje? O tym opowiedzą pracownicy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Kościółek św. Benedykta,

ul. Stawarza, www.jozef.diecezja.pl

godz. 10.00 – 13.00, oprowadzanie 11.00, 12.00

Rzadka okazja, by odwiedzić jeden z najstarszych kościołów Krakowa, którego początki - wg najnowszych badań archeologicznych - sięgają XI wieku.

Oprowadza: Roman Tekieli

Apteka pod Orłem - Oddział Muzeum Krakowa WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

Plac Bohaterów Getta 18, www.muzeumkrakowa.pl

godz. 10.00 – 16.30

Dawna apteka Tadeusza Pankiewicza, miejsce spotkań, konspiracji i schronienia dla mieszkańców getta. Personel apteki był w latach 1941–1943 świadkiem dokonywanego przez okupanta aktu niszczenia wielowiekowej historii krakowskich Żydów. Zasługą Pankiewicza i jego współpracownic jest to, że nie pozostawali obojętni na ludzkie cierpienie, udzielali pomocy potrzebującym, a po wojnie świadczyli o tragicznych wydarzeniach, które rozegrały się w krakowskim getcie.

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Matejki

al. Dembowskiego 12, www.sp29.szkolnastrona.pl

godz. 10.00 – 12.00

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Matejki przy alei Edwarda Dembowskiego 12 zaprasza do zwiedzania schronu z czasów zimnej wojny, znajdującego się w podziemiach budynku i wystawy dokumentów przedstawiających historię szkolnictwa w Podgórzu od XIX wieku do czasów współczesnych. Na wystawie znajdują się między innymi: dziewiętnastowieczne księgi uczniów, sprawozdania z posiedzeń rad pedagogicznych z początku XX w. , pięknie

ilustrowana księga wizytacyjna i list pisany przez Henryka Sienkiewicza.

Biblioteka Kraków, Biblioteka Główna

ul. Powroźnicza 2

godz. 10.30

Biblioteka Główna Biblioteki Kraków zaprasza do odwiedzenia XIX-wiecznego dworku, który Jan Matejko zakupił dla swojej córki Beaty Kirchmayer.

Uczestnicy spotkania zapoznają się z historią oraz architekturą budynku, obejrzą stałą wystawę fotografii prezentującą dawne Dębniki. Odwiedzą ogród biblioteki oraz Gabinet Jerzego Pomianowskiego - pisarza, znawcy historii Europy Wschodniej, redaktora i tłumacza książek.

Oprowadza: Jola Wierzchowska-Kozaczka (pracownik BG, pasjonatka historii i architektury Krakowa)

Krakowska Pijalnia Zdrojowa

ul. Wadowicka 1b (Rondo Antoniego Matecznego)

www.krakowskapijalnia.pl

godz. 10.30-13.00 Spotkanie z wodą i muzyką

10.30 Spotkanie przy źródle, czyli co potrafi woda Mateczny Zdrój

11.00 Niedzielny Poranek z Muzyką Wiedeńską – I część koncertu Salonowej Orkiestry Camerata z Jackiem Ozimkowskim

11.30 O Matecznym kropel kilka

12.00 Niedzielny Poranek z Muzyką Wiedeńską - II część koncertu Salonowej Orkiestry Camerata z Jackiem Ozimkowskim

12.30 Wspólne zdjęcie uczestników spotkania

12.35 Czas dla dociekliwych, czyli pytania Gości.

Wszystkich Gości prosimy o przybycie w kapeluszu. a Panów z laskami.

Najlepsze kreacje będą nagradzane.

Dla Gości przewidziany poczęstunek wodą Mateczny Zdrój!

Muzeum Podgórze, oddział Muzeum Krakowa

ul. Limanowskiego 51

godz. 11.00

Oprowadzanie kuratorskie po wystawie „Zanim wyrosły mury”.

Opowieść o podgórskiej społeczności żydowskiej, która stanowiła ważną i liczną część społeczności miasta Podgórze do 1939 roku. Poznamy wielowymiarowy świat społeczności, która wpłynęła na przemysłowy i społeczny rozwój Podgórze. Jednocześnie dowiemy się, jaki wpływ na tę społeczność miało samo rozwijające się miasto Podgórze. Przeniesiemy się do czasów, gdy podgórcy Żydzi należeli jeszcze do gminy żydowskiej w Kłaśnie koło Wieliczki, następnie będziemy świadkami narodzin podgórskiej gminy wyznaniowej i jej dynamicznego rozwoju. Poznamy stowarzyszenia, organizacje religijne oraz filantropijne. Poznamy losy pięciu podgórskich rodzin, które w ciągu niedługiego okresu przechodzą przemianę kulturowo-

obyczajową. Poznamy utalentowanych lekarzy, budowniczych, prawników, artystów, przedsiębiorczych przemysłowców i pracowitych rzemieślników, oddanych społeczników, budujących zamożność i tożsamość Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze.

Oprowadza: kurator wystawy Piotr Figiela

godz. 14.00

Orowadzanie po wystawie stałej śladem najstarszej podgórskiej tradycji – Rękawki – „Czym była, czym jest tradycyjna Rękawka”?

Orowadzanie po wystawie główną tropem historii święta Rękawki – najstarszej i najważniejszej podgórskiej tradycji. Podążymy tropem legendy, tradycji pogańskich, chrześcijańskich, poznamy kontrowersje wokół święta Rękawki, być może odnajdziemy podobne tradycje w innych krajach.

Zobaczymy fotografie z dawnych obchodów Rękawki i co o Rękawce pisały przedwojenne i powojenne gazety.

Oprowadza: Melania Tutak

Budynki KS Korona - wyjątkowy zespół architektoniczny Podgórze
ul. Kalwaryjska 9-15

godz. 11.00

zbiórka: w podcieniu przed wejściem głównym do budynku

Zespół architektoniczny przy ul. Kalwaryjskiej 9/15 to wyjątkowy przykład architektury z okresu socrealizmu. Zaprojektowany przez absolwenta Politechniki Lwowskiej architekta Jana Kruga, Dziekana Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Projekt wnętrz opracował architekt Zbigniew Chudzikiewicz, twórca Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Budynek główny posiada wyjątkowej klasy unikatowe dekoracje ceramiczne wykonane przez artystów plastyków Helenę i Romana Husarskich techniką piropiktury. Projekt budynków był uznany przez zatwierdzającą instytucję za wzorcowy dla tego typu obiektów. W czasie orowadzania przedstawiona zostanie postać projektanta, tło historyczne powstania projektu, informacje na temat procesu jego budowy i wprowadzanych w jej trakcie zmian. Odwiedzający będą mogli zapoznać się z wyjątkowym układem przestrzennym, zależnościami funkcjonalnymi i elementami wystroju architektonicznego.

Zaprasza: dr inż. arch. Jerzy Wowczak

Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. B. Rutkowskiego

ul. Józefińska 10, www.sm1krakow.eu

godz. 11.00, 12.00 (30 min) - zwiedzanie szkoły, zbiórka w holu. W sali koncertowej możliwość uczestniczenia w otwartych próbach big bandu.

Budynek z połowy XIX wieku przez większość czasu był siedzibą różnych szkół. Od 1964 r. mieści się tu szkoła muzyczna. W 2014 r. powstało nowe

skrzydło, gdzie mieszczą się nowe sale dydaktyczne oraz nowoczesna sala koncertowa. Budynek jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Brama cmentarza - „drzwi otwarte” czy „drzwi zamknięte”?

Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, ul. Siostry Faustyny, wejście środkowe, obok wejścia do Sali Faustinum

godz. 11.00

O niełatwej historii przyczyn powstania jednego z wojennych miejsc pochówków na terenie Podgórze - cmentarza nr 384 w (kiedyś podkrakowskich) Łagiewnikach założonego w czasach Wielkiej Wojny.

O planowaniu i realizacji jednego z tak zwanych „mobilizacyjnych”-fortecznych szpitali w Twierdzy Kraków w oparciu o budynki i zasoby Klasztoru w Łagiewnikach, charakterze tego szpitala i formacie posługi w tym miejscu Sióstr i Kapelanów związanych z łagiewnickim Sanktuarium.

O tym kto, dlaczego i kiedy został pochowany na Cmentarzu Wojennym nr 384, kto to założenie projektował i budował, o dalszych kolejach dziejów tego miejsca - aż do niełatwego losu tej mogiły żołnierzy różnych nacji w czasach nam bliskich i współcześnie. A także o tym co łączy dwa bliskie sobie, w pewnym sensie „zamknięte” miejsca pochówków w kompleksie obecnego Sanktuarium Bożego Miłosierdzia.

Te (i być może kolejne) historie, opowieści przedstawią :

Siostra Elżbieta Siepak (Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia)

Krzysztof Śliwa (GRH 1.pp 1.Bryg.P. Legionów Polskich)

100 lat podgórskiego harcerstwa

zbiórka: Centrum Kultury Podgórze, ul. Sokolska 13

godz. 11.00

Wędrując szlakiem związanym z dziejami ruchu harcerskiego poznamy wyjątkowych instruktorów-wychowawców, którzy od ponad 100 lat wpływali na kształtowanie kolejnych pokoleń mieszkańców Podgórze. Odwiedzimy miejsca związane z jednym z najdonioślejszych epizodów związanych z dziejami harcerzy plutonu Dywersyjnego „Alicja”, działającego w okresie II wojny światowej na terenie Podgórze. Historia plutonu to nie tylko przykład patriotycznego oddania ojczyźnie i wielkich przyjaźni, ale również tragiczna historia drastycznie przerwane przez okupanta życia młodych ludzi. Dodatkowo poznamy miejsca związane z późniejszą, a także współczesną działalnością ruchu harcerskiego w Podgórzu.

Prowadzenie: Michał Łesyk

Szachy drewniane

ul. Benedykta 3, www.mojeszachy.pl

godz. 11.00 – 12.00 i 15.00 – 16.00

Jest w Podgórzu miejsce, w którym w tajemniczy sposób z drewnianych klocków drewna wyrastają pionowe, królowe, króle i wieże – dowolnych rozmiarów. Artysta potrafi wyczarować dowolne figury szachowe z dowolnego drewna w dowolnym kolorze, charakterze czy wielkości. Wykonywane ręcznie w pojedynczych egzemplarzach. Twórcą tego szachowego świata jest artysta rzeźbiarz Łukasz Wiciarz. Największa plansza do gry, która tu powstała, miała 80 cm. Zapraszamy na opowieści o pasji rzeźbienia jednej z najszlachetniejszych królewskich gier.
Zaprasza właściciel: Łukasz Wiciarz

Galeria Kopalnia Sztuki **NOWE MIEJSCE**

ul. Legionów Józefa Piłsudskiego 23 (Plac Niepodległości)

godz. 11.00-18.00

Galeria Kopalnia Sztuki mieści się w postmodernistycznym budynku projektu krakowskiego architekta Wojciecha Obtulowicza oddanym do użytku w 1989 roku. To sklep ze sztuką, który łączy artystów z ludźmi poszukującymi niepowtarzalnych prac tworzonych z pasją.

Specjalnie dla gości swoje prace i warsztat zaprezentuje związany z Podgórzem twórca ludowy Antoni Marat, zajmujący się malowaniem na szkle i rzeźbą.

Zaprasza Katarzyna i Leszek Wincelowicz

Kobierzyńska nekropolia

ul. Czerwone Maki

godz. 12.00

zbiórka przy głównej bramie cmentarza

Cmentarz przy Czerwonych Makach przez wiele lat był integralną częścią Szpitala Psychiatrycznego w Kobierzynie. Jest on miejscem wiecznego spoczynku zarówno pacjentów, jak też pracowników Szpitala.

W trakcie spaceru po kobierzyńskiej nekropolii poznamy historię cmentarza, odwiedzimy groby kilku przedwojennych dyrektorów Kobierzyna, a także... siostry Józefa Piłsudskiego, która była pacjentką kobierzyńskiej placówki.

Przypomnimy też tragiczne lata II wojny światowej, wspomnimy pacjentów zamordowanych w 1942 r. i zapalimy znicz na ich zbiorowej mogile.

Oprowadza: Damian Leszczyński

Podgórskie tradycje astronomiczne, czyli Kopernik na kopcu Krakusa

godz. 12.00

zbiórka: pod kopcem Kraka od strony Krakowa

2023 - Rok Mikołaja Kopernika - to doskonały czas, by pochylić się nad tradycjami astronomii krakowskiej, na której wyrosła rewolucja heliocentryczna. A tak się składa, że to Kraków - a konkretnie, właśnie Podgórze - posiada najdłuższe tradycje astronomiczne na ziemiach polskich, sięgające nawet 1500 lat przed Kopernikiem. Jak wyglądało prehistoryczne

obserwatorium astronomiczne, wznoszące się ponad Podgórzem? Co łączyło je z nadwiślańskim Stonehenge? Gdzie szukać nieoczywistych śladów Kopernika w Podgórzu? Zapraszam na niezwykłą opowieść o dziejach astronomii w cieniu kopca Krakusa.

Zaprasza: Mariusz Meus – odkrywca nowego środka Polski, badacz historii geodezji, astronomii oraz sekretów Krakowa z akcji "Honorowy Południk Krakowski" (www.facebook.com/HonorowyPoludnikKrakowski)

Fort nr 51 „Rajsko” – piękna bestia

ul. Droga Rokadowa 22

godz. 12.00 (ok. 3 h)

Najwyżej położony obiekt twierdzy, drugi na liście największych i najsilniej uzbrojonych. Narzędzie wojny, ozdobione przy tym najbogatszą pośród krakowskich fortów dekoracją architektoniczną. W „Rajsku” zobaczymy zatem nie tylko zasady jakie rządziły sztuką militarną, ale także estetyką II połowy XIX wieku.

Obiekt nie jest przystosowany do zwiedzania. Wymagana latarka i obuwie turystyczne.

Oprowadza: architekt Piotr Leonowicz

Dawna fabryka Emalia Oskara Schindlera – Oddział Muzeum Krakowa

WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Lipowa 4, www.muzeumkrakowa.pl

godz. 12.20, 14.20, 16.20, 17.20

Zwiedzanie wystawy stałej – „Kraków - czas okupacji 1939 - 1945” oraz czasowej "Przetłumaczyć rzeczy nieludzkie".

Dawna Fabryka Czekolady i Wyrobów Cukierniczych OPTIMA

ul. Krakusa 11

godz. 13.00

Budynek zaprojektowany w latach 1920 przez Ignacego Tisłowitza - polskiego architekta żydowskiego pochodzenia. Po utworzeniu getta w budynku znajdowały się warsztaty żydowskich rzemieślników. Po wojnie działały tu zakłady papiernicze. Obecnie funkcjonują tu innowacyjne firmy. Po oprowadzaniu (ok. 45 min) będzie można skorzystać z oferty Cafe Optima.

Oprowadza: Małgorzata Polzer

Centrum Kultury Podgórze

ul. Sokolska 13

godz. 13.00

Familijny spacer po budynku starej szkoły w formie gry terenowej. Ta okazała ceglana budowla skrywa wiele tajemnic. Zajrzyj w jej zakamarki, odnajdź ślady starej szkoły, urzędów, a nawet szpitala epidemicznego. Przeżyj podróż w czasie

między rokiem 1881 a 2023. A to wszystko w pod jednym adresem w ciągu 30 minut! Rozwiąż zagadkę zaginionego kałamarza i zdobądź super nagrody.

Kościół św. Józefa

ul. Zamoyskiego 2, www.jozef.diecezja.pl

godz. 14.00 - „Golgota Podgórska – Ogród rzeźb”

Plenerowa galeria 30 rzeźb prof. Wincentego Kućmy o tematyce religijnej i patriotycznej wtopionych w naturalne otoczenie skał i zieleni.

Oprowadza: ks. proboszcz Antoni Bednarz

Meżczyzna w czerwonym szaliku – co nowego o Feliksie Dziubie?

ul. Targowa 2

godz. 14.00

W związku z nowymi, ciekawymi odkryciami wokół postaci Feliksa Dziuby, którego podczas poprzednich PDOD określiliśmy mianem „Pankiewicza od szkieleł”, zapraszamy ponownie na ul. Targową 2. To ważny, a chyba dopiero poznawany/odkrywany punkt na drugowojennej mapie Podgórz, gdzie mieścił się warsztat obróbki szkieleł, którym kierował Dziuba. Korzystając z gościnności gospodarzy, którzy otworzą dla nas swoje drzwi, podzielimy się z Państwem, w miejscu z Dziubą nierozzerwalnie związanym, nowymi informacjami o nim – przemysłowcu, chemiku, poecie a także sprawiedliwym wśród narodów świata (choć bez oficjalnego tytułu), mecenasie, pasjonacie i ojcu. W tym ostatnim aspekcie liczymy, że uda się nam Państwa przyjemnie zaskoczyć. Zapraszamy zarówno osoby, które były z nami na Targowej w zeszłym roku, jak i nowych Gości!

Opowiadają: podgorze.pl, Targowa 2 i przyjaciele

Szpital Psychiatryczny im. dr Józefa Babińskiego w Kobierzynie

ul. Babińskiego 29, www.babinski.pl

godz. 14.00

zbiórka: obok budynku teatru, przy głównym rondzie szpitala

Zapraszamy do odwiedzenia niezwykle, zabytkowego szpitalnego zespołu architektoniczno-parkowego w Kobierzynie. Powstał on w latach 1907-13 w oparciu o koncepcję samowystarczalnego miasta-ogrodu i należał do najpiękniejszych i najnowocześniejszych w Europie.

W historię kobierzyńskiego Szpitala wpisana jest również historia dwóch pokoleń znanej krakowskiej rodziny Stryjeńskich. Tadeusz Stryjeński – sławny architekt, nadzorował budowę kobierzyńskiego kompleksu szpitalnego. Jego syn, Władysław Stryjeński – był lekarzem psychiatrą, jednym z najwybitniejszych w Polsce i w latach 1929-39 dyrektorem Szpitala w Kobierzynie.

O tym i o innych ciekawych historiach związanych ze Szpitalem w Kobierzynie, a także o czasach współczesnych opowiemy w trakcie zwiedzania.

Oprowadzają: Maciej Bóbr - historyk sztuki i Damian Leszczyński – lekarz psychiatra.

Dawna Lodownia Miejska, Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odonu Bujwida

ul. Zamojskiego 6, www.zsgnr2krakow.pl

godz. 14.00 i 15.00

Miejsce to - jak żadne inne - budzi wyobraźnię zwiedzających. Nic dziwnego, te dwa długie korytarze wykute w litej skale Krzemionek, lód z Wisły, temperatura bliska zera stopni Celsjusza, kupcy sprzed wieku... Towarzysząca temu historia najstarszej Szkoły Gastronomicznej w Krakowie i jej zarejestrowany produkt lokalny – „ciasteczka wyśmienite” oraz dowcipna interpretacja pewnej łacińskiej sentencji...

Oprowadza: Marta Gdańska

Dom Prowincjalny Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi

ul. Parkowa 11B **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

godz. 14.00

Poznamy historię zgromadzenia działającego od końca XIX wieku i założonego w 1959 r. domu zakonnego, zobaczymy m.in. kaplicę z relikwiami założyciela i witrażami z podgórskiego zakładu Paczków. Posłuchamy opowieści o założycielu św. Arcybiskupie Zygmuncie Szczęsnym Felińskim, tajemnicy uzdrowienia i zakonnej codzienności.

Studio Ceramiki „Terra”

ul. Potebni 6

godz. 14.00-16.00 pokaz lepienia talerzy z wykorzystaniem szeroko pojętej natury

Przysłowie mówi, że "Nie święci garnki lepią", A czy ktoś kiedyś z Państwa próbował tego jednego z najstarszych na ziemi, ceramicznego rzemiosła? Łatwo było? Właśnie. Trzeba jednak mieć świętą cierpliwość i na pewno iskrę Bożą, aby móc nie tylko ulepić, ale i uformować bezkształtny kawałek ziemi, ozdobić, wypalić, wyszkliwić. To jednak umiejętność dla wybranych. Kto posiadał i zgłębił tajniki tej tradycji może uszczęśliwić innych pięknem ceramicznych naczyń, rzeźb, ozdób. Studio Ceramiki „Terra” słynie z kunsztu właścicielki, która ceramiczne rzemiosło wybrała jako swoją drogę zawodową. W Podgórzu słynne są już nie tylko wyroby z pracowni "Terra", ale i miejsce z duszą i tutejsze warsztaty działające jak najlepsze SPA dla duszy.

Zapraszamy do studio „Terra”. Będzie można posłuchać o tradycjach tego rzemiosła, ale przede wszystkim zobaczyć klimatyczną pracownię, porozmawiać z niezwykłą właścicielką - Barbarą Pudełko, może coś samemu ulepić...

Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka

ul. Nadwiślańska 2-4

godz. 17.00

Siedziba Cricoteki to połączenie dwóch budynków – zabytkowej elektrowni i nowoczesnej konstrukcji, otwartej w 2014 roku. W historycznym budynku od 1900 roku działała elektrownia komunalna. Po jej zamknięciu miejsce pełniło różne funkcje, był tu między innymi dom noclegowy i kąpielowy dla bezdomnych czy przychodnia lekarska. Budynek łączy tradycję z nowoczesnością, stare z nowym, dialoguje z otoczeniem. Podczas zwiedzania zakamarków Cricoteki opowiemy jaka jest historia tego miejsca, czym inspirowana jest współczesna bryła i w jaki sposób obecnie funkcjonuje Cricoteka.

Stacja Badawcza Outsider Art

ul. Kalwaryjska 29, www.stacjabadawcza.com

godz. 18.00

Niewielka galeria, ulokowana w sercu Starego Podgórze, jest jedyną tego typu galerią sztuki w Krakowie i jedną z nielicznych w Polsce. Popularyzuje sztukę typu "Art Brut", tzn. sztukę osób wykluczonych: outsiderów, ludzi w różnym stopniu nie przystosowanych do życia w społeczeństwie, w tym również osoby chorujące psychicznie. Ogromna wartość takiej sztuki polega na tym, że jest to sztuka "surowa" - to znaczy szczerą, autentyczną, płynącą "prosto z serca". Ośrodek jest miejscem aktywizacji społecznej i zajęciowej, organizuje wystawy i warsztaty, gromadzi kolekcję sztuki i dokumentuje twórczość artystów. Organizacją galerii i wystaw zajmuje się prof. Grażyna Borowik, malarka i pedagog, a także prezydent założonego przez legendarnego psychiatrę, dra Andrzeja Kowala, Stowarzyszenia Psychiatria i Sztuka. Z okazji Podgórskich Dni Otwartych Drzwi przygotowane będzie specjalne wydarzenie artystyczne.

Wernisaż wystawy fotografii Mai Van Drząszcz - "Józefińska 16"

18.00 - Galeria Apteka - ul. Józefińska 43

19.00 - Galeria „I”- ul. Józefińska 21

Spotkanie z mieszkanką Podgórze, Mają Van Drząszcz, która przez siedem lat obserwowała ze swego okna budynek, którego dzisiaj już nie ma. Zostały fotografie - dowody na istnienie nieistniejącego.

“Spędzałam całe dni patrząc na ściany wielokrotnie przemalowywane na różne kolory, myśląc o tym, że każdy z mieszkańców musiał zaznaczyć swoją obecność. Dopiero upływ czasu i osamotnienie pozwoliło ścianom i przedmiotom się uzewnętrznić. Pustostan zaczął wypełniać się treścią. Z każdego pęknięcia wyszło jakieś wspomnienie - wyobrażone.”

Wyburzone wiosną historyczne budynki na rogu ul. Józefińskiej i Węgierskiej wraz z Limanowskiego 5 tworzyły Zajazd pod Kotwicą - ostatnie tego typu miejsce, z których kiedyś służyło Podgórze.

To kolejna wystawa realizowana w ramach wielowątkowego projektu Alka Janickiego pt. TRANS/IT/US.

Teatr KTO prezentuje:

Żywoty świętych osiedlowych. Dzielnica XIII na podstawie Żywotów świętych osiedlowych Lidii Amejko **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**
ul. Zamoyskiego 23 (podwórze)

godz. 19.00

Stworzeni przez Lidie Amejko święci to mieszkańcy osiedla z wielkiej płyty, choć mieszkać mogliby wszędzie. Każdy z nas mija ich codziennie w swojej dzielnicy. Życiowi wykolejeńcy z duszami z betonu, upadłe anioły spod monopolowego, zapomniani więźniowie swoich mieszkań, karmiący się cudzym życiem widzianym z okna, czarujący pijaczkowie, znawcy śmietnikowych skarbów, podwórkowe Ofelie gadające do siebie i Romeowie spod ciemnej gwiazdy... Desperacko próbują uczynić swoje przegrane życia znaczącymi. Opowiadają o zmaganiach z codziennością, podnosząc je do rangi legendy. Snują bełkotliwe hagiografie w oczekiwaniu na świętość.

Zaprosiliśmy ich do Podgórza, urokliwej dzielnicy Krakowa łączącej w sobie klimat małego miasteczka, dzikość przyrody oraz wielkomięjskość muzeów, knajp i restauracji. Usłyszymy ich historie wraz z opowieściami prawdziwych mieszkańców Podgórza. Przyjrzymy się codziennemu życiu dzielnicy, poznamy problemy i marzenia tych, którzy tu żyją, odwiedzimy wyjątkowe miejsca tworzone przez wyjątkowych ludzi. Z tego, co mamy pod ręką, z naszego zwykłego życia stworzymy miejską legendę.

NIEDZIELA, 24 WRZEŚNIA, SPACERY

Pamiętniki z KL Plaszow

zbiórka: Szary Dom (ul. Jerozolimska 2)

godz. 9.00 (2 -2,5 h)

Przez ponad 2 lata istnienia obozu pracy, a następnie obozu koncentracyjnego Plaszow jego więźniami było blisko 35 tys. osób. Każda z nich niosła ze sobą swoją indywidualną historię. Część z nich jesteśmy w stanie poznać dzięki nielicznym zachowanym dokumentom z czasów wojny, czy relacjom składanych przez Ocalałych. Wyjątkowym źródłem są jednak powstałe w obozie pamiętniki autorstwa Ady Abrahamer i Romana Abrahama Bosaka. Podczas spaceru to właśnie historie opisane przez autorów dzienników będą stanowiły odniesienie do poznania historii dzisiejszego miejsca

pamięci.

Oprowadza: Kamil Karski (Muzeum KL Płaszow)

Podgórze dla początkujących, czyli historia Podgórza „w pigułce”

godz. 10.00 (ok. 2 h)

zbiórka: przed kościołem św. Józefa

Poznamy miejsca związane z dziejami Królewskiego Wolnego Miasta na prawym brzegu Wisły. Odnajdziemy miejsce, gdzie odpoczywa Herkules i gdzie ukryta jest najstarsza w mieście „lodówka”. Wyruszymy śladami zasłużonych Podgórczan, zajrzemy do pracowni alchemicznej i malowniczego Miasta – Ogrodu, u stóp którego wznosi się kościół nazywany „szopką krakowską”. Odkryjemy zagadkę podgórskiego kurhanu, rozszyfrujemy nazwę „Na Zbóju”, a także poznamy niedostępny fort strzegący szlaków handlowych i podgórską nekropolię, a jak wystarczy nam sił... zdobędziemy szczyt Kopca Kraka!
Oprowadza: Elżbieta Lang (Stowarzyszenie PODGORZE.PL)

Podgórze dla najmłodszych (powyżej 6 lat)

godz. 11.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: pod kopcem Kraka

Jakie tajemnice kryje w sobie kopiec Kraka? Gdzie Mistrz Twardowski prowadził swoją szkołę alchemii, a gdzie straszy Czarna Księżniczka? Czy w Podgórzu grasowali zbójcy? Gdzie można spotkać podgórskie wiewiórki, a gdzie ukrywa się Podgórski Jelonek? Tych i wielu innych ciekawych opowieści wysłuchacie podczas spaceru przeznaczonym dla najmłodszych. Na zakończenie spaceru dla wytrwałych odkrywców Podgórza czekać będzie słodka niespodzianka!
Oprowadza: Izabela Mistarz (Federacja Stowarzyszeń Przewodnickich)

Wzgórza Tynieckie - cz. II

godz. 11.00 (ok. 2 h)

Zbiórka: pętla "Podgórska Tyniecka" (dojazd linią 162 z os. Podwawelskiego o 10.32).

Tyniec, dawna podkrakowska wieś, od 50 lat jest już częścią miasta. Nadal zachowała swój nieco wiejski charakter. Nazwę "Tyniec" identyfikujemy często z Benedyktynami i najstarszym w Polsce klasztorem, ale okolice Tyńca również są ciekawe. Podczas wycieczki przejdziemy się fragmentem Wzgórz Tynieckich. Zaczniemy od Podgórek Tynieckich, wyjdziemy na Ostrą Górę z licznymi skałkami wapiennymi. Przez tajemnicze Trupówki zejdziemy do przysiółka Bagno, stanowiącego dwa domy położone w środku lasu, bez asfaltowej drogi - niezwykłą enklawę w granicach Krakowa. Po przejściu przez malownicze lasy w rejonie wzgórz: Kozobica, Płaska Góra i Guminek, pójdziemy do malowniczego, dawnego kamieniołomu w Boguciance i

zobaczymy... Rakieta Sołtysa. Zakończenie wycieczki na pętli linii 112 ("Tyniec Kamieniołom").

Oprowadza: Emil Bajorek ("Krakonik", Stowarzyszenie PODGORZE.PL, PTTK - Oddział Krakowski, stow. Crux Galiciae, Hutniczy Klub HDK PCK, pokrakus.wordpress.com)

Bagry – mazurskie klimaty w Krakowie

godz. 12.00, www.kz.hornkrakow.pl

zbiórka: parking przed KŻ Horn Kraków, ul. Kozia 22

Bagry – kawałek Mazur w Krakowie. Obejrzymy zalew i okolice z wieży widokowej i mariny Klubu Żeglarskiego Horn Kraków. Poznamy historie zalewu, znane i nieznane. Powstały tu nowe atrakcje: ścieżka edukacyjna, strefy relaksu, plaża Chorwacja z Aleją Gwiazd Chorwackich i tężnia solankowa. Dowiemy się, gdzie w Krakowie można złapać wiatr w żagle i dlaczego na Bagrach jest go najwięcej, a także jak penetrować głębiny wśród wraków i surfować na desce na wyciągu wakeboardowym.

Oprowadza: Józefa Ogrodnik (Prezes KŻ Horn Kraków)

Podgórskie popołudnie wspomnień

godz. 13.30 (ok. 1,5h)

zbiórka: na dziedzińcu Muzeum Podgórze, ul. Limanowskiego 51 (od tyłu budynku muzeum),

Spacer połączony z opowieściami-wspomnieniami o Podgórzu z lat 70., 80., 90. ubiegłego wieku. Podgórskie popołudnie wspomnień ma już kilkuletnią tradycję. W tym roku spotkamy się po raz szósty. Tym razem tematem naszych opowieści będą szkoły:

Podczas spaceru wspominać będziemy szkoły, do których kiedyś chodziliśmy: szkoły podstawowe nr 23, 24, 28 i 29 oraz IV LO w dawnej jego lokalizacji przy ul. Zamoyskiego.

Do udziału w spacerze zapraszamy głównie osoby, które w latach 70.-90. ubiegłego wieku chodziły do tych szkół. Zapraszamy również młodszych - będzie to okazja zobaczyć, gdzie uczyli się rodzice i dziadkowie, lub po prostu - dowiedzieć się czegoś o nauce w podgórskich szkołach w tamtych czasach.

Spacer prowadzi: Andrzej Zdybalski - Stowarzyszenie PODGORZE.PL

Kobierzyńskie tradycje

godz. 15.00 (ok. 2 h)

zbiórka: przed kościołem MB Królowej Polski, ul. Zamiejska 6

W ubiegłym stuleciu do typowej wsi, jaką był Kobierzyn, falami napływały rzesze ludności tworząc ciekawą mozaikę kulturową. Ważnym miejscem spotkań społeczności był kościół, dlatego trasa spaceru poprowadzi wokół terenów kościelnych. Z gawędy o niektórych zaniechanych obrzędach i

zwyczajach lokalnych będzie się można dowiedzieć np. jak i dlaczego przez pół wieku od przyłączenia wsi do Krakowa obchodzono tu jeszcze dożynki, albo dlaczego równocześnie działały tu aż cztery zespoły kolędnicze. Czy też dlaczego istnieje tylko kobiecy strój krakowski - kobierzyński. Podczas spotkania zostaną zaprezentowane pamiątki po popularnym zespole muzycznym Basistów.

Oprowadza: Urszula Kryszalowicz

Ulicą Główną w górę

godz.15.00

zbiórka: parking na wprost przystanku tramwajowego KABEL przy ul. Wielickiej

Ulica Główna, Hauptstrasse, ulica Piłsudskiego? To wszystko nazwy najważniejszej ulicy Woli Duchackiej w Krakowie – ulicy Malborskiej. To wzdłuż tej drogi w 1364 roku wytyczano łąny – długie wąskie pasy ziemi, na których osiedlono mieszkańców nowej wsi - Woli Rymkowej, a od 1418 roku Duchackiej. Spacer ulicą Malborską rozpoczniemy na parkingu przy byłej Krakowskiej Fabryce Kabli przy ulicy Wielickiej, a potem powędrujemy w górę. A będziemy wędrować w przestrzeni i w czasie. Poznamy najważniejsze budynki i miejsca przy tej ulicy. O kapliczkach, sklepikach, budynku gminnym, szkole, aptekach i wielu innych opowiadać będą mieszkańcy Woli Duchackiej, znający ich historię z przekazów rodzinnych. Zobaczymy historyczne zdjęcia. Zakończymy spacer przy ulicy Zabawa. Zaprasza, szykuje wiele niespodzianek i oprowadza Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej

Dawna strefa przemysłowa w Borku Fałęckim

godz. 15.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: na rogu ulic Zakopiańskiej i Józefa Marcika (obok sklepu z podłogami)

Z końcem XIX wieku, z uwagi na uciążliwość, duże fabryki lokowano już poza centrami miast. W 1903 roku aktywny podgórski przedsiębiorca Bernard Liban założył w Borku Fałęckim Fabrykę Produktów Chemicznych "Liban". Dogodne położenie - niezbyt daleko od miasta oraz przy magistrali kolejowej sprawiło iż powstawały tam też inne zakłady przemysłowe: Huta żelaza J.Epsteina, Fabryka Maszyn i Odlewnia "Borek", Fabryka Armatury czy w końcu ogromne Zakłady Sodowe "Solvay". Podczas spaceru przypomnimy tę przemysłową przeszłość, zobaczymy relikty obiektów fabrycznych oraz ich spuściznę ale też ocenimy piętno jakie wywarły na otoczeniu...

Oprowadza: Sławomir Węgrzyn (upadektechnikrakowa.blogspot.com)

Lokomotywnia Płaszów WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godz. 15.00

zbiórka: przed wejściem głównym na dworzec Kraków Płaszów od strony miasta

W latach 1908-1909, w odpowiedzi na wzrost zadań przewozowych na kolejach Galicji Zachodniej, na terenie przylegającym od południowego wschodu do stacji Podgórze Płaszów wybudowano jeden z największych w regionie zespołów parowozowni i warsztatów naprawy taboru. To unikatowy dziś przykład ewolucji kolejowej myśli technicznej. Zwiedzanie pozwoli zapoznać się z jego historią oraz specyfiką pracy.

Oprowadza: Piotr Skucha (sekcja historyczna Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie)

Podgórze na torach - czyli spacerem po historycznych śladach dróg żelaznych

godz. 15.00

zbiórka: przystanek tramwajowy „Dworzec Płaszów Estakada”, przy schodach prowadzących na peron I stacji Płaszów

Choć plany budowy drogi żelaznej przez Podgórze sięgają 1836 r., to na ich urzeczywistnienie przyszło czekać jeszcze dwie dekady, a na pierwszą stację dla miasta do 1884 r. Wtedy to kolejowa „machina” nabrała rozpędu i w 1910 r. Podgórze było jednym z kluczowych węzłów na mapie Galicji Zachodniej. Po chwilowym zastoju w II RP, znaczniejsze budowy realizowano podczas II wojny światowej i w PRL-u. Jednocześnie z koleją rosło Podgórze, najpierw jako miasto, a potem dzielnica Krakowa. O czym mówią nam dziś, czytelne w podgórskim krajobrazie kolejowe zabytki, dowiemy się w trakcie spaceru.

Zapraszamy!

Prowadzenie: dr Dominik Lulewicz (Muzeum Krakowa)

Ludwinów

godz. 16.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: przystanek autobusowy "Ludwinów" w kierunku ronda Matecznego

Ludwinów to dawna wieś, po której zachował się zespół kilku uliczek ze starą zabudową. Niestety, dalszy los większości budynków jest niepewny, a jedyne dwa domy są już opuszczone. Ludwinów miał ciekawą historię jako wieś i później jako dzielnica Krakowa. Tutaj zlokalizowano zakłady garbarskie i inne zakłady przemysłowe. Stąd wywodzi się legendarny Robotniczy Klub Sportowy "Garbarnia", mistrz Polski w piłce nożnej z 1931 roku. Tutaj mieszkało kilka znanych postaci, o tym miejscu powstawały piosenki a nawet wodewil "Lola z Ludwinowa". Na wycieczce będziemy kluczyć wśród pozostałości dawnego Ludwinowa, zajrzemy również pod obie ludwinowskie świątynie. Na zakończenie przewodnik wraz z Uczestnikami odśpiewa "Ludwinowskie tango".

Oprowadza: Emil Bajorek ("Krakonik", Stowarzyszenie PODGORZE.PL, PTTK - Oddział Krakowski, stow. Crux Galiciae, Hutniczy Klub HDK PCK, pokrakus.wordpress.com)

XXII Podgórskie Dni Otwartych Drzwi są organizowane przy wsparciu finansowym Rady Dzielnicy XIII Podgórze.

ORGANIZATOR:
Stowarzyszenie PODGORZE.PL

PARTNERZY
Muzeum Podgórze/Muzeum Krakowa, Rada Dzielnicy XIII, Centrum Kultury Podgórze

WSPÓŁPRACA:
Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej
Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. Odonu Bujwida
Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie
Łagiewnickie Towarzystwo Kulturalne

PATRONAT MEDIALNY

Wiadomości

WEJŚCIÓWKI DO ODBIORU:
Muzeum Podgórze, oddział Muzeum Krakowa, ul. Limanowskiego 51, w dniach: 16-17.09 oraz 20-22.09 w godz. 10.00-16.30.

Wszelkie informacje tel.: 12 396 39 49, biuro@podgorze.pl

Udział we wszystkich wydarzeniach jest bezpłatny

Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany programu z przyczyn niezależnych.

